

सत्तावार अभ्यासक्रम २०२५-२६

OFFICIAL SYLLABUS 2025-26

गुजराती

कोड: I-5059

वर्ग-12मी

वषियनुं नाम Subject Name	कोड Code	अवधअंक Duration/Marks	परीक्षा Exam Cycle
गुजराती	I-5059	३ कवाक / १०० अंक	(ओन-समांस) , अपरलि अने ओक्टोबर
वषिय सूयि / Table of Contents			
क्र.सं. Sr.No.	वषिय / Topic		वर्णन / Details
भाग-1: मूण माडति Part-1 Basic Information			
1.1	शीभवानो डेतु Learning Objectives		अनईपी 2020 NEP 2020 Aligned
1.2	अंक वतिरल Marks Distribution		थयिरी 80 + TMA 20 Theory 80 + Internal 20
भाग-2: कोरस वगितो Part-2: Syllabus Details			
			80 मार्कअस
2.1	वसिाग A: वांयन समजल		18 मार्कअस
2.2	वसिाग B: लेभन कौशल्य अने वयाकरल		22 मार्कअस
2.3	वसिाग C: साडतिय		40 मार्कअस
2.4	वसिाग D: पूरक वांयन		Integrated
भाग-४ थी ७: वर्णन, प्रश्नपत्र अने व्यूडरयना Part 4 to 7 :- Details, Question paper & Strategy TMA			
			20 मार्कअस

परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi

૧. શીખવાના ઉદ્દેશ્યો (NEP ૨૦૨૦)

સાહિત્યિક વિશ્લેષણ: ગુજરાતી ગદ્ય અને કવિતાના વિષયોને સમજવું
ભાષાકીય ક્ષમતા: વ્યાકરણ, સંધિ, સમાસ અને શબ્દભંડોળમાં નિપુણતા
મૌખિક સંદેશાવ્યવહાર: ગુજરાતીમાં પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય અને ચર્ચા
ભાષા કૌશલ્ય: ગુજરાતી વાંચન, લેખન અને બોલવામાં ઉચ્ચ કૌશલ્ય (ગુજરાતી)
સર્જનાત્મક લેખન: પ્રમાણભૂત ગુજરાતીમાં વિચારો અસરકારક રીતે વ્યક્ત કરવા.
સાંસ્કૃતિક વારસો: ગાંધીવાદી ફિલસૂફી અને ગુજરાતી ગૌરવ સાથે જોડાણ

Literary Analysis: Understanding themes in Gujarati prose and poetry
Linguistic Competence: Mastery of grammar, sandhi, samas, and vocabulary.
Oral Communication: Presentation skills and debate in Gujarati.
Language Proficiency: Advanced skills in reading, writing, and speaking Gujarati (ગુજરાતી).
Creative Writing: Expressing thoughts effectively in standard Gujarati.

થયિરી સલિબસ વગિતો	80 ગુણ
વભાગ A : વાંચન સમજ	18 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> અદરશય ફકરો ૧ (વાસતવકિ/સાહતિયકિ) / અપથતિ ગદ્ય: સમજણ અને શબ્દભંડોળ (૧૦ ગુણ) અદરશય ફકરો ૨ (ચર્યાત્મક/લાગુ) / અપથતિ ગદ્ય: વશિલેષણ અને અરથઘટન (૮ ગુણ) ગુજરાતી લપિમિં મુખ્ય વચારો, વગિતો અને લખાણ રચનાને સમજવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરો. 	
Section A: Reading Comprehension	18 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> Unseen Passage 1 (Factual/Literary) : Comprehension and vocabulary (10 Marks) Unseen Passage 2 (Discursive/Applied) : Analysis and interpretation (8 Marks) Focus on understanding main ideas, details, and text structure in Gujarati script. 	
વભાગ B :લેખન કૌશલ્ય અને વ્યાકરણ	22 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> લેખન કૌશલ્ય: <ul style="list-style-type: none"> સૂચના / જાહેરાત (સૂચન / જાહેરાત) (5 ગુણ) પત્ર લેખન (ઔપચારકિ/વ્યવસાય) (પત્ર લેખન) (5 ગુણ) લેખ / નબિંધ / અહેવાલ (લેખ / નબિંધ / અહેવાલ) (5 ગુણ) વ્યાકરણ / વ્યાકરણ (7 ગુણ): <ul style="list-style-type: none"> કાળ (કાળ), વાચ્ય (અવાજ), લગિ (લગિ), છબી (સંખ્યા) સંધિ (સંધિ), સમાસ (સંયુક્ત શબ્દો), કહેતો અને વાક્યપ્રયોગ (રૂઢપિરયોગો અને કહેવતો) 	
Section B: Writing Skills & Grammar	22 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> Writing Skills: <ul style="list-style-type: none"> Notice / Advertisement (સૂચના / જાહેરાત) (5 Marks) Letter Writing (Formal/Business) (પત્ર લેખન) (5 Marks) Article / Essay / Report (લેખ / નબિંધ / અહેવાલ) (5 Marks) Grammar / વ્યાકરણ (7 Marks): <ul style="list-style-type: none"> કાળ (Tenses), વાચ્ય (Voice), લગિ (Gender), વચન (Number) સંધિ (Sandhi), સમાસ (Compound Words), કહેવતો અને વાક્યપ્રયોગ (Idioms & Proverbs) 	
વભાગ C : સાહતિય	40 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> ગદ્ય / ગદ્ય પાઠ (6 પાઠ): <ul style="list-style-type: none"> ગાંધીજીનું સાહતિય (ગાંધીજીનું સાહતિય), સામાજિક સુધારા (સામાજિક સુધારણા) ગુજરાતીનો ઇતહાસ (ગુજરાતનો ઇતહાસ), માતૃભાષાનું મહત્વ (માતૃભાષાનું મહત્વ) જીવન જીવન (ગ્રામ્ય જીવન), ગુજરાતી સાહતિયનો ઇતહાસ (ગુજરાતી સાહતિયનો ઇતહાસ) કવિતા / કાવ્ય (6 કવિતાઓ): <ul style="list-style-type: none"> દેશપ્રેમ (દેશભક્તિ), જીવન (જીવન સંઘર્ષ) આગામી યાદ (ગામની યાદો), માતૃસ્નેહ (માતાનો પ્રેમ) સૌંદર્ય સૌંદર્ય (કુદરત), સત્ય અને ન્યાયાધીશ (સત્ય અને ન્યાય) 	
Section C: Literature Textbook / સાહતિય	40 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> Prose / ગદ્ય પાઠ (6 Lessons): <ul style="list-style-type: none"> ગાંધીજીનું સાહતિય (Gandhiji's Literature), સામાજિક સુધારણા (Social Reform) ગુજરાતનો ઇતહાસ (History of Gujarat), માતૃભાષાનું મહત્વ (Importance of Mother Tongue) 	

પરીક્ષા સમિતિ / Examination Committee
 કેન્દ્રીય મુક્ત વિદ્યાલયી શિક્ષા એવં પરીક્ષા બોર્ડ
 Central Board of Open Schooling & Examination
 નई दिल्ली / New Delhi

<ul style="list-style-type: none"> ○ ગ્રામ્ય જીવન (Rural Life), ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતહાસ (History of Gujarati Literature) ● Poetry / કાવ્ય (6 Poems): ○ દેશપ્રેમ (Patriotism), જીવન સંઘર્ષ (Life's Struggle) ○ ગામની યાદ (Village Memories), માતૃસ્નેહ (Mother's Love) ○ પ્રકૃતિ સૌંદર્ય (Nature's Beauty), સત્ય અને ન્યાય (Truth & Justice)
વભાગ D: પૂરક વાચક (સંકલિત)
<ul style="list-style-type: none"> ● પૂરક વાર્તાઓ પર આધારિત સમજ પ્રશ્નો (પૂરક વાંચન). ● કેરેક્ટર સ્કેચિંગ (વ્યક્તિચિત્રણ), થીમ પૃથ્થકરણ (મધ્યવર્તી વચિાર), અને વર્ણનાત્મક સમજ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરો
Section D: Supplementary Reader (Integrated)
<ul style="list-style-type: none"> ● Comprehension questions based on supplementary stories (પૂરક વાંચન). ● Focus on character sketching (વ્યક્તિચિત્રણ), theme analysis (મધ્યવર્તી વચિાર), and narrative understanding.

ટેલિટિબ માસ્કુડ ઇચાઈનમન્ટ / Tutor Marked Assignment	20 ગુણ
૧. સામયિક પરીક્ષણો	૫ ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> ● શ્રેષ્ઠ બે/ત્રણ પરીક્ષણોનો સરેરાશ ● યાદ રાખવાની, સમજવાની અને લાગુ કરવાની ક્ષમતાનું મૂલ્યાંકન કરે છે 	
1. Periodic Tests	05 Marks
<ul style="list-style-type: none"> ● Average of the best two/three periodic tests ● Assesses recall, understanding, and application 	
2. બહુવધિ મૂલ્યાંકન	05 ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> ● ક્વિઝ, મોખિક કસોટીઓ, ખ્યાલ નકશા ● કવિતા પઠન, વાર્તા કહેવાની 	
2. Multiple Assessments	05 Marks
<ul style="list-style-type: none"> ● Quizzes, Oral Tests, Concept Maps ● Poetry recitation, Storytelling 	
૩. અભ્યાસેતર પ્રવૃત્તિઓ	૦૫ ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> ● સાંભળવાની અને બોલવાની કુશળતા (ગુજરાતીમાં ASL) ● ચર્ચાઓ, ભાષણો, ભૂમિકા ભજવવી 	
3. Enrichment Activities	05 Marks
<ul style="list-style-type: none"> ● Listening & Speaking Skills (ASL in Gujarati) ● Debates, Speeches (ભાષણ), Role Plays 	
૪. પોર્ટફોલિયો	૦૫ ગુણ
<ul style="list-style-type: none"> ● વરગકાર્ય, ડાયરી, સદ્ધિઓ ● સરજનાત્મક લેખનના નમૂનાઓ, સ્વ-મૂલ્યાંકન 	
4. Portfolio	05 Marks
<ul style="list-style-type: none"> ● Classwork, Journals, Achievements ● Creative writing samples, Self-assessment 	
મુખ્ય ખ્યાલો અને કુશળતા	
<ul style="list-style-type: none"> ● વાંચન: અનુમાન, શબ્દભંડોળ (શબ્દભંડોળ) ● લેખન: એજન્ટો, સુસંગતતા (સુસંગતતા) ● વ્યાકરણ: ચોકસાઈ, ગૂરા (ચોકસાઈ) ● સાહિત્યિક: થીમ, સાહિત્યિક, સાહિત્ય (અનુકાર) 	
Key Concepts & Skills	
<ul style="list-style-type: none"> ● Reading: Inference, Vocabulary (શબ્દભંડોળ) ● Writing: Formats, Coherence (સુસંગતતા) ● Grammar: Accuracy, Usage (ચોકસાઈ) ● Literature: Theme, Character, Device (અલંકાર) 	

પરીક્ષા સમિતિ / Examination Committee
કેન્દ્રીય મુક્ત વિદ્યાલયી શિક્ષા એવં પરીક્ષા બોર્ડ
Central Board of Open Schooling & Examination
નई દિલ્લી / New Delhi

પ્રમુખ અવધારણાં ઓર કોશલ / Key Concepts & Skills

વાંચન અને લેખન

- સમજા: ગુજરાતી ટેક્સ્ટ મેં સ્કિમિંગ, સ્કેનિંગ, અંદાજા લગાના।
- લિખને કે ફોર્મેટ: નોટિસ, લેટર, નિબંધ કે સ્ટ્રક્ચર।
- ગ્રામર

Reading & Writing / વાંચન અને લેખન

- **Comprehension:** Skimming, Scanning, Inferring in Gujarati text.
- **Writing Formats:** Notice, Letter, Essay structures.
- **Grammar (વ્યાકરણ):**
  - કાળ (Tenses) - ભૂતકાળ, વર્તમાનકાળ, ભવિષ્યકાળ
  - વાચ્ય (Voice) - કર્તૃવાચ્ય, કર્મવાચ્ય
  - સંધિ (Sandhi) - સ્વરસંધિ, વ્યંજનસંધિ
  - સમાસ (Compounds) - દ્વંદ્વ, તત્પરુષ, કર્મધારય

Literature Analysis / સાહિત્ય વશિલેષણ

- **Poetic Devices:** Rhythm, Rhyme, Imagery in Gujarati poetry.
- **Thematic Analysis:** Gandhian thoughts, Social reform, Humanism.
- **Character Sketch (વ્યક્તિચિત્રણ):** Traits, Motivation, Development.
- **Cultural Context:** Gandhi, Meghani, Umashankar Joshi.

કરિયર કે અવસર / Career Opportunities

ભૂમિકા	સાધારણ પૂરવણે આય (માહકૌચા)
ગુજરાતી કન્ટેન્ટ રાઇટર/એડિટર	₹૧૨,૦૦૦ - ₹૩૫,૦૦૦
પત્રકાર/રિપોર્ટર (ગુજરાતી મીડિયા)	₹૧૮,૦૦૦ - ₹૪૫,૦૦૦
ગુજરાતી શિક્ષક/વ્યાખ્યાયક	₹૨૦,૦૦૦ - ₹૬૦,૦૦૦
અનુવાદક (ગુજરાતી-અંગ્રેજી)	₹૧૫,૦૦૦ - ₹૪૫,૦૦૦
રેડિયો જોકી/એન્કર	₹૧૫,૦૦૦ - ₹૫૦,૦૦૦

પ્રશ્નપત્ર ડિઝાઇન સિદ્ધાંત

૮૦ ગુણ

વભાગ Section	પ્રશ્નનો પ્રકાર Question Type	પ્રશ્નોની સંખ્યા No. of Qs	પ્રશ્ન દીઠ ગુણ Marks/Q	કુલ ગુણ Total Marks
વભાગ A	MCQ (બહુવધિ પસંદગી)	20	1 ગુણ	20 ગુણ
વભાગ B	VSA (ખૂબ ટૂંકા જવાબો)	6	2 ગુણ	12 ગુણ
વભાગ C	SA (ટૂંકા જવાબો)	7	3 ગુણ	21 ગુણ
વભાગ D	LA (લાંબા જવાબો)	3	5 ગુણ	15 ગુણ
			યોગ / Total:	80 ગુણ

ગુણ વશિલેષણ

ઘટક	વગિતો	ગુણ
સદિધાંત	લેખતિ પરીક્રમા (વાંચન, લેખન, સાહિત્ય)	80 ગુણ
TMA	Tutor Marked Assignment	20 ગુણ
	ગ્રાનડ ટોટલ	100 ગુણ

પરીક્રમા સમિતિ / Examination Committee
કેન્દ્રીય મુક્ત વિદ્યાલયી શિક્ષા ંવં પરીક્રમા બોર્ડ
Central Board of Open Schooling & Examination
નડી દિલ્લી / New Delhi